

תקשורת וחברה בישראל

מרצה: יהודה בר לב

barlevy@bgu.ac.il

סמסטר: א'

שנה: תשע"ז

סוג הקורס: שיעור

יום לימוד: ראשון

שעה: 18:00-20:00

שעות קבלה של המרצה:

יום ראשון, 17:00-18:00, בתיאום מראש.

תאור הקורס ומטרותיו:

אמצעי תקשורת לסוגיהם מהווים מוסד אחד מני רבים בחברה. הקורס עוסק ביחסי הגומלין שבינם לבין הממסד הפוליטי והמוסדות האחרים בחברה הישראלית.

מרכיבי הציון הסופי:

חובה	*נוכחות
100%	**מבחן

*נוכחות חובה. מעבר לשני חיסורים לא ניתן לגשת לבחינה.
**ציון עובר בקורס- 60

רשימת קריאה

מלבד קריאת החומר, על הסטודנטים לעקוב אחרי האירועים, לרבות חשיפה מסודרת לאמצעי התקשורת – קריאת עיתונים מודפסים ומקוונים, האזנה לרדיו וצפייה בטלוויזיה. להלן רשימת קריאה, תדפיסים של מאמרים נבחרים מצויים באתר הקורס ובספרייה.

נושאי הקורס

במהלך הקורס יילמדו ויידונו הנושאים הבאים, רשימת המאמרים בעמוד הבא.

מפגש	שיעור	חומר קריאה
1	מבוא : מבנה הקורס והתכנים, חובות וזכויות. מפת התקשורת והאתגרים בפניהם ניצבת התקשורת.	
2	מוסד וארגונים : התקשורת כמוסד ומיון של ארגוני תקשורת; דימויים וצפיות מהתקשורת- על עצבים, על כלבים ועל מתווכים.	כספי, 2001 ; כספי, 2014 ; פרי וצפתי, 2007.
3	תקשורת ודמוקרטיה : חופש הביטוי, מימושו והסכנות הלכה למעשה : פוליטיזציה, ריכוזיות ובעלות צולבת.	אגמון וצדיק, 2011 ; יורן, 2001 ; כספי, 2001 ; (רשות : Pearce & Kendzior, 2012)
4	התקשורת ודפוסי פיקוח- מי מעורב? הדגם האוטוריטארי, הטוטליטרי או האחריות החברתית? מי מפקח על מי?	טוקטלי, 2000 ; טל ועברי- עומר, 2009 ; כספי, 2001 ; כספי, 2014.
5	המשך דפוסי פיקוח : מאקרו ומיקרו, פורמאלי ולא פורמאלי : מבט אל מאחורי הקלעים של התקשורת הישראלית.	כספי ולימור, 1998.
6	על תקשורת ורגולציה - הרגולציה בעין ביקורתית : הסדרת שוק התקשורת בצל אינטרסים מנוגדים.	טל ועברי-עומר, 2009 ; שוורץ אלטשולר, 2007 ;
7	מדיה וייצוג מגזרים : מיעוטים בתקשורת. על שלושה דברים : הכחדה סמלית כמותית, הכחדה סמלית איכותית ואינטראקציה עם קבוצות הרוב.	ברלב, 2007 ; פירסט ואברהם, 2007 (לאור ואחרים, 2004, 2006). רשות : פירסט וענבר- לנקרי, 2013.
8	המשך ייצוג תקשורת-י ייצוג נשים כמקרה בוחן : דימויי נשים וסיקור האלימות נגדן.	למיש, 1997 ; למיש, 2007.
9	אחריות בצל משבר : גבולות חופש הביטוי של הפלסטינאים בזמן חרום לאומי.	לוי, 1992 ; ליבס וקמפף, 2007 ; קרניאל, 2007.
10	אינטרנט וטרור : אסטרטגיית הטרור המודרני- רטוריקה מקוונת ומכוונת.	בלאנדר, 2008 ; ויימן, 2007.
11	העיתונות המקוונת בישראל- מפוי, תהליכים ומגמות בשימור ההגמוניה התקשורתית.	כספי, 2014.
12	תקשורת ועיצוב דעת קהל : קהלים, סקרים ומה שביניהם.	וימן, 1996 ; כספי, 2001.
13	סכום הקורס וחזרה לקראת המבחן.	

רשימת קריאה

אגמון, ת. וע. צדיק (2013). תיאור וניתוח הבעלויות על כלי התקשורת בישראל. ירושלים: מרכז המחקר והמידע, הכנסת. באתר: <http://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03195.pdf>.

בלאנדר, ד. (2008). טרור – כואב אבל עמוס, פרלמנט (59).

ברלב, י. (2007). ייצוג מיעוטים בשידור הציבורי. חיבור לשם קבלת תואר מוסמך. אוניברסיטת בן-גוריון.

וימן, ג. (1996). מדבר סקר תרחק, העין השביעית (2).

וימן, ג. (2007). טרור וירטואלי: כיצד טרוריסטים מודרניים משתמשים באינטרנט. מתוך: תמר ליבס ופול פרוש, עורכים. כשהאויב נכנס אלי הביתה - טרור ותקשורת בעידן העכשווי. תל אביב. הקיבוץ המאוחד. ע"ע 72-109.

טל, י. ועברי-עומר, ד. (2009). הרגולציה של שירותי התקשורת האלקטרונית בישראל: הצורך בהקמת רשות תקשורת, (ע"ע 57-17 ; 139-87). ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.

יורן, נ. (2001). "ערוץ 2 - הממלכתיות החדשה". תל אביב: רסלינג, (ע"ע 20-35).

ישובי, נ. (2001). הדרה ודימוי שלילי – אי שוויון בתקשורת הישראלית. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח.

כספי, ד. (2001). תמונות בראש-דעת קהל ודמוקרטיה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

כספי, ד. עורך. (2007) תקשורת ופוליטיקה בישראל. תל-אביב. מכון ון-ליר והקיבוץ המאוחד.

כספי, ד. (2014). מעבר למראה-מפת התקשורת בישראל. הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון. באר שבע.

כספי, ד. ולימור, י. (1998). המתווכים – אמצעי התקשורת בישראל 1990 – 1948. תל אביב: עם עובד.

לאור, נ., אלפנט לפלר, נ., אברהם, א., פירסט, ע. (2004). הנעדרים והנוכחים בזמן צפיית שיא (מאמר) [On-line]. <http://www.rashut2.org.il/editor/uploadfiles/final%20134.pdf>.

(05/01/16) (search)

לאור, נ., אלפנט לפלר, נ., ענבר חווי, ל., ג'אמל, א., נריה בן שחר, ר., אליאס, נ., סוקר, א. (2006). הנעדדים והנוכחים בזמן צפיית שיא, מחקר מעקב. (מאמר) [On-line]

.(05/01/16) (search) <http://www.rashut2.org.il/editor/uploadfiles/final%20134.pdf>

לוי, ד. (1992) "התפקיד האידיאולוגי של חדשות בטלוויזיה: המקרה של אינתיפאדה ב'מבטי". פתוח מס. 1, ע"ע 9-30.

ליבס, ת., וקמפף, ז. (2007) שחור, לבן וגוונים של אפור: פלסטינים בתקשורת באינתיפאדה השנייה. מסגרות מדיה (1): 1-26. באתר:

http://www.idi.org.il/Parliament/2008/Pages/59_2008/B_59/b_59.aspx

למיש, ד. (1997). שוות ערך תקשורתי: מבט פמיניסטי על התקשורת הישראלית. בתוך כספי, ד. (עורך), תקשורת ודמוקרטיה בישראל (עע' 119-139). תל אביב: מכון ואן ליר והקיבוץ המאוחד.

למיש, ד. (2007). התקשורת כחרב פיפיות: דימויי נשים וסיקור האלימות כלפיהן. בתוך כספי, ד. (עורך), תקשורת ודמוקרטיה בישראל (עע' 185-208).

פירסט, ע. וא. אברהם, (2007). כיכר השוק הומה? על גיוון תרבותי בערוצי הטלוויזיה המסחריים בישראל ודרכים לשיפורו. מתוך כספי, 2007: 134-162.

פירסט, ע. וענבר-לנקרי, ח. (2013). הנעדדים והנוכחים בזמן צפיית שיא-מחקר מעקב. (מאמר) [On-line] <http://www.rashut2.org.il/editor/uploadfiles/final%20134.pdf> (search) .(05/01/16)

פרי, י. וי. צפתי, (2007). צריכת חדשות מערוצים אלטרנטיביים: האם היא נובעת מחוסר אמון בתקשורת הלאומית?. מתוך כספי, 2007: 162-185.

קרניאל, י. (2007). דמוקרטיה תקשורת ופוליטיקה בבית המשפט העליון: גבולות חופש הביטוי של פלסטינים בישראל בתקופת האינתיפאדה השנייה. מתוך כספי, 2007: 208-240.

שוורץ-אלטשולר, ת. (2007). מעגל החיים של רגולטור תקשורת בישראל והפער בין הלכה ומעשה ברגולציית תקשורת. בתוך כספי, ד. (עורך), תקשורת ודמוקרטיה בישראל. בתוך כספי, ד. (עורך), תקשורת ודמוקרטיה בישראל. (עע' 185-208).

שיפמן, ל. (2008). הערס, הפרחה והאמא הפולניה: שסעים חברתיים והומור טלוויזיוני בישראל 1968-2000. ירושלים: מאגנס.

קריאת רשות

גלילי, א. (2004) הטל-פוליטיקאים : מנהיגות פוליטית חדשה במערב ובישראל. תל-אביב : רמות - אוניברסיטת תל-אביב עמודים : 11-28.

דור, ד. (2001) עיתונות תחת השפעה. תל אביב, בבל, 9-43.

טוקטלי א. (2000). מדיניות תקשורת בישראל. האוניברסיטה הפתוחה.

כספי, ד. (2006) Demediocracy : על דמוקרטיה מתוקשרת ונגעיה. קשר. 35. 6-15.

כספי, ד. (2006) "העליהם על התקשורת". הארץ. 21.9.2006

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/765778.html>

כספי, ד. (2006). "על כתלבים ותקשורת עוינת". Ynet. 21.8.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3293594,00.html>

נוסק, ה. (2001). "יקול העם' לכל העם? טלוויזיה קהילתית בישראל". קשר. 30 : ע"ע. 51-66.

שפר, ת. (2007). איכות מועמדים והצלחה תקשורתית ופוליטית : חקר השפעות המיומנות הכריזמטית, המעמד הפוליטי והאפקטיביות הפרלמנטרית של חברי הכנסת. מתוך כספי, 2007 : 91-110

Greenberg, B. S., & Brand, J. E. (1994). Minority and mass media. In Bryant, J. & Zillman, D. (Eds.), Media effect: Advance in theory and research. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Hall, S. (1997). (Ed.), Representation. London: Open University and Sage.

Jakubowicz, A., Goodball, H., Marin, J., Mitchell, T., Randall, L., & Seneviratne, K. (1994). Racism, ethnicity and the media. St. Leonards, Australia: Allen and Unwin Pty Ltd.

Pearce, K. E., & Kendzior, S. (2012). Networked authoritarianism and social media in azerbaijan. *Journal of Communication*, 62(2), 283-298.

Ter Wal, J. (2002) (Ed). Racism and cultural diversity in mass media. Vienna: European Monitoring Center on Racism and Xenophobia.